

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗАСОБАМИ БАНДУРНОГО МИСТЕЦТВА

Ольга Горбатюк, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової (Україна)

Науковий керівник: І.Г. Барановська, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

DEVELOPMENT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE BY MEANS OF BANDURA ART

Olga Gorbatyuk, bachelor's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

***Анотація.** В статті зроблено огляд еволюційних етапів розвитку бандурного мистецтва: від мистецтва словців-музикантів до сучасного бандурного мистецтва. Доведено, що сила та дух бандурного мистецтва не згасла. Сучасні молоді виконавці успішно популяризують авторську музику, перекладають на інструмент світові хіти, зберігаючи унікальне звучання та українську автентичку. Емоції та почуття, що викликає звучання бандури – захоплення аудиторії майстерністю, підняття настрою, спонукання до роздумів, віра в переможне майбутнє.*

***Ключові слова:** музика, бандурне мистецтво, емоції, музична творчість*

***Abstract.** The article reviews the evolutionary stages of bandura art development: from the art of Slavic musicians to modern bandura art. It has been proven that the power and spirit of bandura art has not faded. Modern young performers successfully popularize original music, translate world hits to the instrument, preserving their unique sound and Ukrainian authenticity. Emotions and feelings evoked by the sound of the bandura - delighting the audience with skill, lifting the mood, encouraging reflection, believing in a victorious future.*

***Keywords:** music, bandura art, emotions, musical creativity.*

Бандура – музичний інструмент, який має давню славу історію та відзначається унікальною конструкцією та звучанням. Завдяки діяльності талановитих словців-музикантів, кобзарів (А. Шут, С. Яшвин, О. Вересай, Ф. Холодний, С. Гошовий, А. Ладжа, А. Никоненко, І. Стрічка, Г. Хоткевич, Т. Пархоментко, М. Кравченко, Г. Кожушко та багато ін.) бандурне мистецтво розвивалось, удосконалювалось, зберігало та несло історичні знання та традиції серед людей. Їх багатогранна вокально-музична творчість сприяла збереженню самобутньої культури українського народу, вона стала важливим чинником в розумінні історичного контексту становлення української музики на тлі боротьби українців за свободу та незалежність. В усі часи свого існування кобзарське (бандурне) мистецтво було виразником прагнень і стремлінь українського народу. Мандруючи Україною народні музиканти бандуристи, кобзарі, лірники були своєрідними засобами інформації, оскільки розносили новини та зберігали традиції. Через пісні та думи вірні хранителі живої української історії музиканти сповіщали про все коло життєвих насущних інтересів, плекали любов та небайдужість до Батьківщини, прославляли відважність славетність минулих подвигів, і водночас, надихали ніжністю жіночої та материнської любові. Вони пробуджували національну свідомість і глибоко національні почуття українців, мали живу силу духу та життя [1].

Український поет Т. Шевченко високо цінував творчість українських бандуристів-кобзарів. Він писав: «Вчитав, що в Гомера немає нічого схожого на наші історичні думи-епопеї, як наприклад, думи «Іван Коновченко», «Сава Чалий», «Олексій Попович Пирятинський» або «Втеча трьох братів з Азова», «Самійло Кішка» та їх й не перелічити! І всі вони так піднесено прості і прекрасні, що якби воскрес сліпець хіоський та прослухав би хоча б одну з них від того ж, як і він сам, сліпця-кобзаря або лірника, то розбив чи вдрузки

свій луб'янець, названий лірою, і пішов би міхоношею до самого бідного нашого лірника» [4, с. 36]. Недаремно одна з найвідоміших книг поезій Т.Г. Шевченко має назву «Кобзар».

Сьогодні дух та сила бандурного мистецтва не згасла. Звичайно, сучасні типи бандур значно відрізняються від своїх старовинних попередників. В музично-педагогічній практиці відомі харківський та київський типи, проте перевага залишається за інструментами конструкції Ігоря Скляра та Володимира Герасименка (київський тип). Унікальний звук та естетика цього інструменту дозволили самобутньому бандурному мистецтву вийти на новий рубіж розвитку. Сьогодні, коли українці самовіддано боронять свої кордони та захищають свою незалежність бандурне мистецтво уособлює та впевнено несе культурно-емоційний код українців. Популяризація та відродження відбуваються, на переконання Х. Петринки, через «переосмислене трактування української автентики у сучасній ретроспективі у поєднанні із сучасним і популярним звучанням, що виражається через використання візуальної та діджиталізованої презентації мистецького продукту для охоплення широкої глядацької аудиторії» [3].

Сучасний етап розвитку бандурного мистецтва тісно пов'язаний ім'ям Ярослава Джуся, бандуриста, який зі сцени популярного талант-шоу «Україна має талант» (2010 р.) здивував та зацікавив широку аудиторію глядачів, унікальним виконанням композиції «Світові хіти» («Nothing Else Matters» Metallica, «Yesterday» Beatles, «We are the champion» Queen тощо), куди увійшли популярні мелодії всесвітньо відомих, знайомих великому колу глядачів композицій [3]. Пізніше, в прямому ефірі музикант звернувся до почуттів публіки, виконавши у супроводі нонету «Мелодію» українського композитора Мирослава Скорика. Подібно до виконання автентичних дум, героїчних пісень, де оспівуються трагічні події минулого, виступ Я. Джуся та нова інтерпретація музичного твору «Мелодія» торкнувся найтонших граней душі аудиторії, оскільки ця композиція асоціюється в українців з трагічними подіями – з пам'яттю про жертви Голодомору. Головний посыл бандурної музики залишився незмінним, хоча презентація аудиторії зазнала видозмін відповідно до вимог сучасності.

Ця подія стала поштовхом для активізації діяльності молодих бандуристів, які зруйнували міф про «застарілість» бандурного мистецтва. Марина Круть, Анастасія Войтюк, Георгій Матвій, В&В Project та ін. успішно популяризують авторську музику та створюють композиції, тематика, гармонія, композиційна форма, тексти, музичне оформлення яких цікаві молодій аудиторії. Музиканти успішно перекладають на бандуру популярні світові та українські композиції (кавер-версії), які поєднують у собі акустичні особливості інструменту, українську автентичність з сучасними ритмами та електронним звучанням.

Українці сьогодні перебувають у стані постійного стресу та напруги. Питання розвитку емоційного інтелекту є важливим та актуальним. Емоції – це свідчення, важливе джерело інформації про особисті (людські) цінності. Вміння розуміти та керувати своїми емоційним станом є необхідним під час навчання, будь-якої діяльності чи відпочинку. Емоційна чутливість, емоційна саморегуляція, емоційна стійкість – це інтегральні властивості особистісної ідентичності, які потрібні для успішного буття та життєдіяльності [1; 2].

Емоції та почуття, що викликає професійне сучасне бандурне виконавство сприяють розумінню та усвідомленню настрою, характеру подій, про яке розповідає музичний твір, викликають здатність інтерпретувати його зміст та ідентифікувати власні емоції та почуття. Популяризація та поширення власної творчості не тільки дозволяє молодим бандуристам коло поціновувачів бандурного мистецтва та української культури, а й формує в слухачів емоційний інтелект на основі української ментальності та ідентичності.

Список використаних джерел

1. Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. У країну творчості через світ народного мистецтва. 2010. 134 с.

2. Мозгальова Н.Г., Барановська І.Г. Емоційно-інтелектуальний потенціал у розвитку творчої особистості вчителя музики. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*. 2019. Вип. 1-2 (13-14). С. 119-127.

3. Петринка Х. Сучасне бандурне мистецтво як уособлення культурного коду українців. *Наукові записки Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка*. 2023. Вип 49. С. 28-40.

4. Українське кобзарство: методико-біографічні матеріали. КЗ КОР «Київська обласна бібліотека для юнацтва». Київ, 2020. 45 с.

5. Черноіваник В., Барановська І.Г. Активізація емоційно-почуттєвої сфери дошкільників засобами візуального мистецтва. *Наукові записки: збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Серія «Мистецтво»*. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2019. С. 195-199.

СТРАТЕГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ІМПЛІМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПОЛІМОВНОСТІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Сніжана Драбинук, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: А. В. Василюк, доктор педагогічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

STRATEGIES FOR TRAINING PRIMARY EDUCATION SPECIALISTS FOR THE EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Snizhana Drabyniuk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. В статті розкриваються причини необхідності підтримки європейського полімовного вектора в Україні. Автор статті презентує стратегії підготовки фахівців початкової освіти до ефективної імпліmentaції політики полімовності в Новій українській школі.

Ключові слова: європейська політика полімовності, молодші школярі, підготовка фахівців початкової освіти, полімовний театр.

Abstract. The article reveals the reasons for the need to support the European multilingual vector in Ukraine. The author of the article presents strategies for preparing primary education specialists for the effective implementation of multilingualism policy in the New Ukrainian School.

Key words: European policy of multilingualism, junior schoolchildren, training of primary education specialists, multilingual theater.

На сучасному етапі суспільного розвитку Україна зберігає статус кандидата у члени Європейського Союзу, але все ще залишається відокремленою від ЄС своїм мовним бар'єром. Порівняно з іншими країнами Європи Україна хоч і багатонаціональна держава, проте значно відстає в готовності громадян вільно спілкуватися (в усній/письмовій формі) на широке коло тем іноземними мовами з носіями цих мов, в тому числі й англійською мовою (визнається в ЄС як *lingua franca* та *lingua culturalis*), яку президент В. Зеленський наразі прагне закріпити в офіційному статусі України як одну з мов міжнародного спілкування, звернення до інституцій ЄС [5].

Зауважимо, що євроінтеграційні прагнення України передбачають, зокрема, і визнання європейських стандартів у сфері мовної політики. Як відзначає В. Гаманюк у своїй монографії, мовна політика є відносно новим поняттям у європейській освітній політиці, проте насправді вона є складовою суспільного життя, а також системи освіти і, не в останню чергу, через те, що багатомовність супроводжувала розвиток людства та появу державності з